

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2011 – Nr. 16.

VRAGEN van de VVD van de heer J.M. van Keulen en de heer A. Rutte betreffende Groninger Kredietbank.
(Binnengekomen: 24 februari 2011.)

Met verbazing heeft de VVD kennisgenomen van het kaartje dat vorige week in bepaalde wijken van Groningen is verspreid (zie bijlage). Hierin worden stadgers met een laag inkomen verleid om op de pof “leuke aankopen” te doen. De boodschap van dit kaartje is: “Blue-ray speler nodig? Behoeftte aan een iPad? Zin in een lange vakantie, maar even krap bij kas? Bel de GKB!” De VVD vindt dit een volstrekt verkeerd signaal.

Nader onderzoek via de website gkb.groningen.nl/lening leerde ons dat de Groninger Kredietbank een rente tot 11,2% rekent. Dat is bijna marktconform. Bovendien lijken geen eisen te zijn verbonden aan het doel van de lening. Het maakt blijkbaar niet uit of het geld bedoeld is om een kapotte vloer te vervangen of een thuisbioscoop aan te schaffen. De VVD vindt dat hier wel degelijk een verschil in zit.

Een lening bij de GKB zou bedoeld moeten zijn voor noodzakelijke uitgaven die niet op een andere manier (bijvoorbeeld via de bijzondere bijstand) door de gemeente vergoed worden. En dan natuurlijk alleen voor de doelgroep waarvan niet verwacht kan worden dat zij naast hun normale uitgaven voor levensonderhoud kunnen sparen om financiële tegenvallers op te vangen.

Dit brengt ons tot de volgende vragen:

1. In welke wijken is het bijgevoegde kaartje verspreid en waarom juist in die wijken?
2. Is het college het met ons eens dat het aansmeren van leningen via gerichte marketing (zoals een dergelijk kaartje) bij financieel kwetsbare groepen ethisch onverantwoord is? Zo nee, waarom niet? Heeft het college zich bij deze campagne laten inspireren door de campagnes van de inmiddels failliete DSB?
3. Bent u het met ons eens dat het stimuleren van lenen voor niet-noodzakelijke aankopen (zoals via het kaartje) onverantwoord is? Zo nee, waarom niet?
4. Komen er nog meer van dit soort “creatieve” initiatieven om financieel kwetsbare mensen aan schulden te helpen?
5. Hoe past het verkoopbeleid (zie het kaartje) van de GKB binnen het gemeentelijk beleid gericht op schuldpreventie, bijvoorbeeld “Jouw schuld is jouw schuld”?

6. Hoeveel winst (%) maakt de GKB met het verstrekken van de leningen?
Hoeveel kosten (%) rekt de GKB voor deze leningen?
7. Is het college het met de VVD eens dat niet alleen aan de (financiële positie van de)aanvrager maar ook aan het doel van de lening eisen gesteld moeten worden?
Zo nee, waarom niet?
8. Is het college bereid om op korte termijn extra eisen te stellen aan het verstrekken van de leningen?
9. Hoeveel geld heeft de GKB op dit moment uitgeleend? En hoeveel leners hebben moeite met terugbetalen?
10. Welke maatregelen treft u in geval van wanbetaling? En hoe vaak komt dat voor?

Aanvulling Schriftelijke Vragen Groningse Kredietbank

De AFM heeft zeer strikte eisen gesteld aan reclame-uitingen voor consumptief krediet. Zo moet op zeer veel uitingen het logo en de spreuk "Let op! Geld lenen kost geld!".

11. Waarom is het college van mening dat deze waarschuwing niet op het kaartje thuishoort? Heeft het college de AFM geraadpleegd hierover? Zo nee, waarom niet?

Het college beantwoordt de vragen als volgt,

Groningen, 3 maart 2011.

1. Het kaartje is verspreid in De Hoogte en de Korrewegwijk, als onderdeel van het project "Krachtwijk en schuldhulpverlening in de buurt". De bedoeling van het project is het bevorderen van preventie en integrale schuldhulpverlening in de Krachtwijken. De Groningse Kredietbank (GKB) werkt in het project samen met de Stichting Stiel, Stichting Maatschappelijke en Juridische Dienstverlening en Stichting Humanitas. De gezamenlijke organisaties willen de drempel verlagen voor burgers om in de eigen wijk of stad hulp te zoeken als er geld- of andere problemen zijn. Onderdeel van het project is een informatiecampagne via verspreiding huis aan huis van een 5-tal kaarten (zie bijlage voor een overzicht van de kaarten).
2. De campagne in de Krachtwijken is niet bedoeld om leningen "aan te smeren". En we hebben ons niet laten inspireren door de campagnes van de DSB. Met de campagne proberen we burgers duidelijk te maken dat het lenen van geld op een verantwoorde wijze moet plaatsvinden. Achteraf gezien kunnen we constateren dat de tekst op het bewuste kaartje dit doel niet goed weergeeft. De tekst is te uitnodigend en kan mensen op het verkeerde been zetten.
3. Ons uitgangspunt is niet te lenen voor niet-noodzakelijke uitgaven. Maar we zijn ook niet blind voor de heersende praktijk bij veel burgers. Verschillende burgers maken bij hun aankopen gebruik van financiering door commerciële aanbieders middels winkelpassen, uitgestelde betaling met rente of andersoortige leningen, waarbij niet uitgebreid getoetst wordt of men wel kan terugbetalen. Als burgers

toch willen lenen dan raden we aan bij de GKB te informeren naar de mogelijkheden. Een lening bij de GKB is maatwerk. Er wordt bij de beoordeling gekeken naar het inkomen en de uitgaven, maar ook naar de persoonlijke situatie van de burger. Er wordt alleen een lening verstrekt als de burger deze in principe ook kan terugbetalen.

4. We beogen met het versturen van de 5 kaarten niet om financieel kwetsbare mensen aan schulden te helpen maar juist het maken van schulden en problematische schuldsituaties te voorkomen.
5. Zoals hiervoor aangegeven, het verspreiden van het kaartje is onderdeel van het schuldpreventieproject: Krachtwijk en schuldhulpverlening in de buurt.
6. De GKB maakt geen winst met het verstrekken van leningen. Zij berekent geen aparte kosten bij leningen en rekent als rente voor leningen de marktrente minus 0,5%. De hoogte van dit tarief is vastgelegd in het besluit over de rentetarieven van de GKB, zoals genomen door ons college. De rente-inkomsten zijn nodig om de kosten van het verstrekken en beheeren van leningen te kunnen dekken. Sociale kredietverlening is intensief omdat het om lage bedragen gaat. Voor het verstrekken en beheer van een lening van €500,-- moeten net zoveel werkzaamheden worden verricht als voor een lening van €10.000,--. De GKB heeft bovendien een sociaal incassobeleid. De GKB verplicht cliënten niet om een verzekering af te sluiten en vraagt geen onderpand voor een lening. Er worden geen leeftijds grenzen gesteld. Het restant van een lening wordt in beginsel kwijtgescholden bij overlijden. Een deel van de renteopbrengst (6%) wordt gestort in een voorziening ter dekking van niet-terugbetaalde leningen. Het college wil graag op een later moment met u van gedachten wisselen over de hoogte van de rente die in rekening wordt gebracht.
7. De GKB stelt voorwaarden voor een lening. De aanvrager moet 18 jaar of ouder zijn, een regelmatig inkomen (loon of uitkering) hebben, in Nederland wonen, een geldig paspoort, ID-bewijs of rijbewijs hebben en het inkomen mag in beginsel niet hoger zijn dan 130% van het minimumloon. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt gekeken naar het inkomen en de uitgaven en de persoonlijke situatie van de aanvrager. Een lening is zoals gezegd maatwerk. Met het hanteren van deze voorwaarden voldoen we aan de Wet Fido (wet Financiering Decentrale Overheden). We beoordelen niet de bestemming van het geleende geld, omdat we vinden dat we als overheidsorgaan dan te veel in de privésfeer van de burger treden. Wel vragen we in de aanvraag naar het doel van de lening en of er schulden zijn. Dit nemen we mee in de beoordeling in die zin dat we kijken of misschien voor bepaalde uitgaven bijzondere bijstand kan worden aangevraagd. De ervaring leert dat het merendeel van de leningaansvragen bestemd is voor noodzakelijke doeleinden.
8. Nee. Verwezen wordt naar het antwoord op vraag 7.
9. Per 31 december 2010 had de GKB een uitgeleend bedrag van €2,2 miljoen, Het gaat om 1540 openstaande leningen met een gemiddeld leenbedrag van €1.429,-- per lening. 12,7% van de openstaande leningen zit in het aanmaantrajct.

10. We hanteren een aanmaantrajec met een 5-tal stappen daarin. Is een burger een maand te laat met het betalen van de aflossing, dan verstuurt de GKB een herinnering. Wordt niet overgegaan tot betaling, dan wijst de GKB de burger nog eens op de gevolgen. Bij niet betalen worden in totaal 4 aanmaningen en een extra aanmaning aan de burger verzonden. Wordt er daarna nog niet betaald, dan wordt de zaak overgedragen aan de gerechtsdeurwaarder voor (gerechtelijke) invordering. Wekelijks worden tussen de 15 en 20 aanmaningen verzonden.
11. Gemeentelijke kredietbanken zijn vrijgesteld van de vergunningplicht van de AFM. De AFM geeft ook niet vooraf toestemming voor een reclame-uiting. Wij hebben de AFM gevraagd hun mening te geven over het betreffende kaartje en zijn in afwachting van een reactie hierop.